

Večernik

»JUTRA«

Leto II. (IX.), šte. 287

Maribor, torek 18. decembra 1928

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.400
Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasni pa tarife
Oglasno sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Neugnana oblasti- željnost

Vladne stranke varajo svet, ali ga vsaj mislijo prevarati, da KDK sploh, Hrvat pa še posebej ne povedo, ali mogoče celo ne vedo, kaj sploh hočejo. Ne glede na znano in dovolj jasno zahtevo zadoščenja za strašni zločin 20. junija se pa že iz tega vidi, kako slabe so vladine prevarne nakane, da se na vseh koncih in krajih kaže neugnana oblastiželjnost vseh ki so se znašli na vladi.

V prisposobi rečeno: KDK noče govoriti na telefon sedanje vladne zveze, iz koje so izšli morilski zarotniki. Na vprašanje: kaj storiti, je odgovor nadvse jase. Ta telefon mora proč, namestiti se mora drugi. Vse volilci, vsi državljani lahko najodločnejše zahtevajo izhod iz nevzdržnega položaja, vlada bo pa še vedno trdila, da se brez nje ne sme ničesar spremeniti.

Vlada stoji na stališču, da je prvi režim, sestavljen iz štirih strank. »Stranka nad državo« — to je bilo načelo tudi pod Pašićem in že prej nekdanji v Obrenovičevi dobi, ko je Svetozar Marković z drugimi mladimi idealisti zahteval odločilno moč naroda.

Rajši propasti z državo vred, kot pa pustiti oblast, to je načelo sedanjega režima. Pa da bi bil to vsaj režim, od katerega se ve, kaj hoče! Radikali in demokrati razpravljajo in rešujejo svoje notranje zadeve potom oblasti. Radikalni poslanski klub se bori proti radikalnemu glavnemu odboru tudi z oblastjo. Prvi jo ima v rokah in bje z njo drugoga. Lahko bi se obrnilo, ostalo bi pa isto. Tudi demokrati se prepirajo in bi jejo, orožje jim je pa oblast. Z oblastno močjo se tišči usta nekaterim nezadovolj nečem in tudi samemu Davidoviću.

Vsa važna državna vprašanja so se dan v Srbiji prepuščena ljudem izven politike in raznim gospodarskim organizacijam in ustanovam, ki pa nimajo moči, ker jih režim komaj gleda, kaj še da bi jih podpiral. Vlado imamo danes samo za reševanje najrazličnejših vprašanj njenih strank.

Proračunske razprave v finančnem odboru so spravile na svetlo vso vladno zanikernost glede življenskih vprašanj države. Prvo, kar je povedal finančni minister dr. Subotić, je bilo: Malo prej sem šele zvedel, da je proračunska razprava in tako se na njo nisem mogel pripraviti. — Kje drugje bi moral tak minister takoj odstopiti, pri nas je pa lahko tudi nepripravljen pri proračunski razpravi. Njegov vzgled posnemajo prav pridno tudi drugi in temeljito so pripravljeni samo pri svojih strankarskih razpravah in pri vsem tem, kar služi njihovim neugnanim oblastiželjnostim.

Že iz tega je popolnoma jasno, da jim ni za državo in narod niti malo. Posebno se pa to vidi še sedaj, ko se del demokratov — tradicionalnih nasprotnikov radikalov resneje upira. Najbrž je ta upor samo iz namena, da bi se izsilile

Kdaj bo dr. Korošec odstopil?

RAZDOR MED RADIKALI IN DEMOKRATI VEDNO VEČJI. — KAJ BODO STORILI MUSLIMANI?

Beograd, 18. dec. V Beogradu vlada največje zanimanje za vladno krizo. Ugiba se, ali bo dr. Korošec podal ostavko že poprej, ali bo pa čakal na izid seje demokratskega poslanskega kluba, ki se sestane 22. t. m. Pristaši Velje Vukičevića so mnenja, da bo dr. Korošec čakal z ostavko do sobote in če demokrati ostanejo pri svojih zahtevah in sklepah, da se potem njim pripiše vsa krivda vladne krize. Demokrati se radikalom ne zdijo posebno odločni in misli se, da se bo tudi to nesoglasje na kak način poravnalo. Če demokrati vztrajajo, potem je seveda kriza gotova. Z vedno večjim zanimanjem se opazuje muslimane, ki so postali jeziček na tehtnici za razvoj situacije. Ne da se še sklepati, kam se bodo obrnili. Dr. Spaho molči. Domneva se, da bi on sam še rad ostal

v vladi, dočim je mnogo članov njegovega kluba za izstop. Dr. Korošec je danes obiskal Veljo Vukičevića na domu ter se z njim dolgo posvetoval. Istočasno se je v skupščini vršila konferenca, katere so se udeležili Davidović, finančni minister dr. Subotić, dr. Spaho, minister Andrić in Vujišić, predsednik skupščine Mihajlović in podpredsednik finančnega odbora Šečerov. Razpravljalo se je o demokratskih zahtevah glede zakona o poljedelskih kreditih, o razbremenitvi kmetov itd. Sporazumeti se niso mogli in se je nasprotstvo še poglobilo in poostriilo. Muslimanski poslanci so sklicali svojo sejo za četrtek. Beograjski tisk smatra odstop vlade za gotovo stvar, vprašuje se le za dan. Glede bodočnosti si pa režimski krogi niso nikakor na jasnem.

Novoletni dar režima

UKINITEV LJUBLJANSKE TOBAČNE TOVARNE. — TEŽKE ZAHTEVE ŠVEDSKEGA TRUSTA.

ZAGREB, 18. dec. Doznalo se je, da obstoja načrt, po katerem se tobačna tovarna v Ljubljani opusti ter prenese v Zagreb ali pa v Beograd. Ta načrt je napravila monopolna uprava ter ga predložila vladi. Ukinitve ljubljanske tobačne tovarne se utemeljuje z že znano srednjeveško modrostjo, da je tovarni preblizu meje in pa s tem, da je konzum tobačnih izdelkov na jugu večji kot pa v Sloveniji. Oddelek za smodke bi se baje bolj izplačal v Zagrebu ali v Beogradu. To naj bi se izvršilo z novim proračunom.

BEOGRAD, 18. dec. Kakor je izvedel vaš poročevalec, je zahteval švedski trust, ki je posodil 100 milijonov striktno

izvršitev sklenjene pogodbe. V prvi vrsti zahteva skladišče v Skoplju in ustavitve dela v domačih tovarnah vžgalic, da bi se lažje prodajali trustovi izdelki. Na zahtevo trusta bo s 1. januarjem ustavljen obrat tovarna za vžgalice v Dolcu pri Travniku, v Novem Vrbasu in Osijeku. Obenem se namerava vžgalicam zvišati cena, češ, da je prenizka in da ne krije stroškov. Ta nakana vzbuja veliko ogorčenje, ker je vsekakor višek, da se z zapiranjem domačih podjetij in odpuščenjem delavcev sredi zime zvišuje tudi draginja. Svoje usodne nakane prikriva vlada ravno tako kakor vse težke pogoje švedskega trusta.

Posvetovanje demokratov

BEOGRAD, 18. dec. Včeraj takoj po slovesnem bogoslužju je obiskal dr. Korošca v njegovem kabinetu minister dr. Angjelinović. Pri dr. Korošcu sta bila tedaj ministra Barić in radikal dr. Andrić. Namen tega poseta je bil ta, da se pred vladnim predsednikom resorni ministri porazgovorijo glede zakona o dalmatinskih agrarnih zadevah. Ni videti, da bi bila imela

ta konferenca kak uspeh. Radikal dr. Andrić je odbijal zahteve dr. Angjelinovića. Pozneje sta se pa sestala prosvetni minister Grol in namestnik zunanjega ministra dr. Šumenković. Prvi je Davidovićev, drugi pa Marinkovićev somišljenik ali z drugimi besedami prvi je za vztrajanje pri stavljenih zahtevah, drugi pa za pobotanje z radikali. Bolj ko se bliža dan napovedane seje, bolj se vidi raz-

kake strankarske koristi, značilno je pa to, da se sedaj iz radikalnih krogov širi vest, da se radikalni ministri ne dajo presenetiti z demisijsko svojih demokratskih vladnih tovarišev. Če bi videli, da demokrati resno mislijo, potem bi sami poprej demisionirali, da ne bi trpel —

prestiz stranke. O odstopu iz državnega in narodnega interesa ni niti govora, če se odstopi, potem se odstopi radi strankarskega interesa.

Za stranko na vlado, za stranko iz vlade — to je državotvornost naših režimovcev.

cepljenost med demokrati. Grol in dr. Šumenković sta po svojem razgovoru očitno ostala različnega mnenja.

General Uzun-Mirković in radikali

BEOGRAD, 18. dec. V političnih krogih je vzbudila zanimanje izjava upokojenega generala Uzuna Mirkovića, ki pravi, da se bo posvetil aktivni politiki. Doslej se ni vedelo, kateri politični skupini pripada in v katere vrste namerava vstopiti. Sedaj se pa čuje iz radikalnih krogov, da bo general, če se res posveti politiki, vstopil v radikalno stranko, s katero je že kot aktivni general simpatiziral.

Veliki trust zrakoplovne industrije v Ameriki

NEW-YORK, 17. dec. Osnovalec se je velik trust ameriške zrakoplovne industrije. V ta trust je vstopilo pet tovarn, financirali ga bodo pa National City Bank, General Motors, Fordovo društvo in Standard Oil Comp.

Upor v Afganistanu

NEW DELHI, 17. dec. Uporniki so napadli Kabul, glavno mesto Afganistana. Prišlo je do težkega spopada, ki je zelo vznemirilo prebivalstvo. Vojska je napad upornikov odbila. Par dni že narašča nevarnost. Uporniki so zavzeli dve mali trdnjavi blizu Kabula ter se utrdili. Kabul je brez zveze z drugimi mesti. Razna tuja poslaništva se javljajo brezzičnim potom. Inozemci od upornikov še niso bili ogroženi.

25 letnica aeroplana

V nedeljo so v Londonu proslavili 25 letnico prvega aeroplana, ki sta ga konstruirala v Kaliforniji brata Wright in ga proti odkupnini prepeljala v Evropo, kjer se ju ob 25letnici njunega uspeha hvaležno spominjamo. Angleško kraljevo aeronautično društvo je priredilo svečan banket v muzeju v Južnem Kensingtonu, kjer so gostje sedeli krog Wrightovega prvega aeroplana.

»Mrtvaške glave«

pravijo tisti praturški kaldermi, ki je dal včeraj povod za upravičeno kritiko. Prebivalci Barvarske, Gospejne, Mesarske in Splavarske ulice se pridružujejo temu zelo umestnemu opominu; kajti pozimi so tako srednjeveško tlakovane ulice pravo zlo za pešce. To je pokazala lanska zima, ko so se ljudje, celo v dotičnih ulicah stanujoči s strahom izogibali svojih ulic, nekateri pa so si čevlje ovijali s cunjami, da bi po ledeni nevarni poti prišli srečno domov. —

Brezposelnih vedno več

služb vedno manj. Pri borzi dela se je tekom zadnjega tedna na novo javilo 166 brezposelnih, dočim jih je še od poprej 871. Vseh je sedaj 837 in sicer 531 moških in 306 žensk. Delo je bilo na razpolago za 86 oseb — za 26 moških in za 60 žensk. Uspešno se je izvršilo 63 posredovanj, iz mesta za kruhom je pa odpotovalo 33 delavcev. Od začetka leta do sedaj je imela borza dela v evidenci 8742 brezposelnih (5885 moških in 2857 žensk). Službenih mest pa 4523. —

Za 160 goldinarjev umoril človeka

SENZACIJA PRED MARIBORSKO POROTO: DEVETNAJST LET PO IZVRŠITVI ZLOČINA STA ŠELE OBTOŽENA HUDODELCA.

Nič ni na našem svetu tako skrito, kar ne bi postalo očito! Ta rek velja zlasti tudi pri raznih zločinih, za katere se običajno hudodelci temeljito pripravijo, da skušajo zabrisati vsako sled za seboj. Tu in tam res ostane kak umor nepojasnjen za vse večne čase, vendar moremo to smatrati za izjemo. Večino zlih dejanj in hudodelcev pa le iztaknejo kriminalna oblastva, čeprav včasih zelo pozno. Tako se je pričela pred mariborskim porotnim sodiščem danes razprava proti 48-letnemu Ivanu Presnici, oženjenemu tesarju iz Jaunika, in 58letnemu Antonu Kosjaku, oženjenemu posestniku iz Kaple, ki sta obtožena hudodelstva umora, izvršenega v Kapli že l. 1909, torej pred 19 leti! Presnec se zagovarja razen tega tudi še radi zločina požiga iz leta 1913!

Celih 18 tipkanih strani obsegajoča obtožnica navaja v razlogih spočetka, kako je bil izvršen morilski napad iz zasede dne 30. septembra 1909, ko je bil zavrato iz lovske puške ustreljen Andrej Kosjak. V nadaljnjem razlaga podrobno, kolikokrat je bila uvedena in zopet ustavljena preiskava proti raznim osumljenim pri graškem deželnem in po prevratu pri mariborskem sodišču, dokler se niso letos jeziki raznih prič toliko razvezali, da je na podlagi teh izjav in pa mnogih preiskovalnih spisov preteklih 19 let moglo državno pravdnitvo posaditi gori imenovana moža na zatožno klop pred poroto. Ob koncu obdeluje posebej še zločin požiga, izvršen v Račah l. 1913. na gospodarskem poslopu Neže Kosjakove.

V nedeljo, dne 31. oktobra 1909. popoldne je mlad v svojem mlinu v takozvanem Pupaherjevem jarku, občina Kapla, Andrej Kosjak mlajši. Med 4. in pol 5. uro je naenkrat prenehala teči voda iz potoka po umetni strugi na mlinsko kolo. Andrej Kosjak je stopil k zatvornicam in ugotovil, da mu je nekdo nalašč podrl pripravo, ki je navajala vodo iz potoka v posebno strugo. V trenutku, ko je hotel mož popraviti zapornice, je zagrmel proti njemu z leve strani potoka strel, ki mu je povzročil rane po vsem telesu. Po nesreči je bil zadet tudi v čelo in je iz te rane tako krvavel preko oči, da ni mogel videti, kdo je napadalec. Opazil je le toliko, da je bil male postave in da je ubežal skozi gozd. Ranjenec se je trudoma še privlekel do nekaj minut oddaljene hiše neke Lize Kotnikove, kjer je povedal, kaj se je zgodilo. Poklicani oče Andrej Kosjak starejši je spravil težko ranjenega sina domov. Ker je zdravnik ugotovil smrtonovarne rane, so poklicali iz Arnfelsa sodnika, ki je prišel na lice mesta na praznik vseh svetnikov na vsežgodaj ob 3.45! Ranjenec je pri polni zavesti razkril sodniku svojo misel, da ga je ustrelil najbrž lastni brat, s katerim je živel v sovraštvu. Brat Anton je bil lakomen denarja in mu že to ni bilo prav, da je oče prodal posestvo obema sinovoma! Še bolj pa ga je vjezilo to, da se je nameraval brat Andrej poročiti, misleč, da potem ne dobí on po bratovi smrti premoženja, temveč bratova rodina. Sklenil je spraviti lastnega brata s sveta. Andrej Kosjak je umrl v graški bolnici dne 16. novembra 1909. V preiskavi so bili najprej kot osumilci Anton Kosjak, Ivan Kotnik, Andrej Kotnik in Andrej Kosjak, sami sosedje in sorodniki umrlega. Ta preiskava pa je bila že 9. decembra 1909. ustavljena.

Dne 7. maja 1917. — po osmih letih torej — je državno pravdnitvo v Gradcu predlagalo obnovo kazenskega postopanja zoper Antona Kosjaka, ker so se doznale neke podrobnosti, ki so imenovane močno obremenjevale. Deželno sodišče graško je ugodilo temu predlogu. V tej preiskavi so osumili prvič Ivana Presnico skrivde umora. Presnec je bil najboljši prijatelj Antona Kosjaka. Osumljeni Anton Kosjak je kot prvič tudi topot dejanje zanikal; zahteval pa je, da zaslišijo neko novo pričjo Blaža Vetriha o tem, da je Ivan Presnec ustrelil pokojnega. To pa se ni moglo zgoditi, ker je bil Vetrih na fronti. Preiskava ni dala uspeha in 8. junija 1917 je bilo drugič ustavljeno zasledovanje.

Poldrugo leto po tem je prišla občina Kapla v območje naše nove narodne države in v okoliš mariborskega okrožnega sodišča. Ker govorice o umoru še niso ponehale, so orožniki zopet pričeli zasledovati vso stvar in imeli v glavnem na sumu Antona Kosjaka in Ivana Presnica, ki sta večkrat govorila okrog o okolnostih tega umora. Ker tudi sedaj obdolženca nista priznala dejanje in so se glavne priče odrekale pričevanju, je ostalo vse pri starem.

Šele letošnjo pomlad se je premaknila stvar z mrtve točke. Troperesna detelja prijateljev Antona Kosjaka, Ivana Presnica in Blaža Vetriha se je med seboj sprla in Vetrih je ovadil oba obdolženca radi umora Andreja Kosjaka. Mariborsko okrožno sodišče je obnovilo kazensko postopanje radi tega zavrata umora in zbralo toliko kompromitirajočega gradiva proti obema ovajencema, da ju vidimo danes končno na zatožni klopi. Vetrih je razodel presenetljive podrobnosti: Anton Kosjak mu je nekoč pripovedoval, da brata Andreja ni mogel videti, ker mu je bil na poti pri dedovanju. Zato je najel morilca Presnico za 160 goldinarjev in mu je tudi kupil v Mariboru puško za 25 goldinarjev. . . . Natančno in ponovno mu je tudi opisal ves potek priprav in izvršitev umora. Sin te priče, Blaža Vetriha, Ferdinand je v preiskavi izjavil tudi, da ga je Anton Kosjak letos o Veliki noči nagovarjal, naj svojega očeta Blaža spravi s sveta in mu je za to zločinsko dejanje obljubil 50.000 Din . . .

Razen tega so tudi druge priče iz mariborske jetnišnice, ko sta bila današnja obtožena že v preiskovalnem zaporu, prišle na dan z zanimivimi podatki o trudu obeh obtožencev, da bi se na ta ali on način dogovorila, kako se bosta zagovarjala. Priči Rudolfu Fajnu, takratnemu jetniku, je Anton Kosjak pravil podrobno o izvršitvi zločina in da je bil že dvakrat v preiskavi v Gradcu, a da je vsakokrat potegnil sodnike, ker so osli.

Pred preiskovalnim sodnikom pa oba obtožena tajita očitani umor. Razpravo, ki se je pričela davi in bo trajala menda tri dni, vodi dss dr. Vido- vič, votanta sta dss Zemljič in dss dr. Tombak; zapisnikar dr. Dev; obtožitelji dr. pravdnik dr. Hojnik; Presnica zagovarja dr. Novak, Kosjaka dr. Slokar. V porotnih klopih sedi 14 ljudskih sodnikov: dva namestnika prisostvujeta vsej razpravi, da bi v slučaju kake ovire ali nezgode pri tem ali onem izmed dvajstojstice mogel takoj vskočiti drugi, da se more razprava oziroma sojenje neovirano nadaljevati in zaključiti. Predsednik ima pred seboj cele sklade spisov, ki so se nabrali tekom preteklih 19 let v predmetnem slučaju pri graškem dežel- nem in mariborskem okrožnem sodišču.

Po prečitani obtožnici se je vršilo celo dopoldne zasliševanje obeh obtožen- cev, kakršni se redkokečad znajdejo na obtožni klopi. Oba sta namreč starejša že osivela moža, ki napravita na človeka vsekakor pomilovalen vtis. Toda Pravi- ca nima srca, ona pozna le hladni raz- zum in njegove brezobzirne posledice, ker končno drugače biti ne more. . . . Pripovedovanje obtožencev o dogodkih pred domalo 20 leti je zasledovala nabi- to polna dvorana občinstva z največjim zanimanjem. Presnec je vrlo zgovoren mož in razlaga lepo na dolgo in široko, kako je po njegovem mišljenju prišlo do tega, da je bil osumljen. Kosjak, majhen čokat dobrodušen starček, odgovarja bolj kratko na predsednikovo vprašanje. Oba trdita, da sta nedolžna in da je le sovrašтво med njima samima in pa naj- bolj obremenjujoče priče Vetriha do njiju spravilo stvar tako daleč. . . . Ob 12.20 je bila razprava do 14. ure prekinjena.

Pristopajte k stavbnici zadrugi »Ribni- ška koča« kot zadrugi člani! Delež 10 Din 100, pristopnina Din 20. Pojasnila daje zadruga »Ribniško koča« r. z. z o. z. v Mariboru.

Mariborski in dnevni drobiž

Fran Podobnik,

ki je bil včeraj popoldne na mestnem pokopališču položen k večnemu počitku je končal dolgo in težko življensko pot zvestega narodnega borca in prosvetne- ga delavca.

Rojen je bil 25. oktobra 1850 kot sin ključavničarskega mojstra v Ljubljani, kjer je dovršil 6 razredov gimnazije in učiteljske z maturo l. 1870. Ko se je po razpustu »Južnega Sokola« ustanovil l. 1868 »Ljubljanski Sokol«, je pristopil k njemu kot osemnajstletni mladenič. Kot učitelj je služboval najprej pol leta v Kočevskih Črmošnjicah, poldrugo leto v Rajhenburgu, potem pa 20 let na Koroškem. Na Koroškem so ga radi odločno narodnega mišljenja preganjali in zapo- stavljali, upogniti se pa ni dal. L. 1892 je dobil nadučiteljsko mesto pri Sv. Barba- ri v Halozah, dve leti pozneje pa v Haj- dini pri Ptuj. Svoj novi delokrog je pre- obrazil prosvetno in narodnostno. Nem- čurska Hajdina se je v kratkem spreme- nila v zavedno in odločno slovensko občino, kar je razburilo in ogorčilo ptujske Nemce, ki so poskušali vse mo- goče, da bi spravili nevarnega nadučite- lja iz svoje okolice. Ni se jim posrečilo, za Podobnikom je stala zavedna občina, ki ga je l. 1906 imenovala tudi svojim častnim občanom. Leto pozneje je bil Podobnik po 37letnem službovanju na lastno prošnjo upokojen in preselil se je v Maribor.

Kakor je bil trd v borbi, tako je bil dober, mil in vesel med prijatelji. S svo- jim delom in značajem si je ustvaril naj- lepši spomenik. Aškerčeve besede iz »Časne nesmrtnosti«: »V svojih delih sam živel boš večno — — — veljajo zanj v polnem obsegu. —

Za profesorja

je imenovan suplent g. Fran Rojšek na mariborski realki. —

Danes premijera »Dover-Calais«.

Opozorjamo na današnjo velezanimivo premijero moderne in duhovite komedije »Dover-Calais«. Za to delo, ki se dogaja na razkošni privatni parni jahti »Ulix« (1. in 3. dej. na krovu ladje, 2. dej. v ka- juti), so izdelane docela nove kulie in kostumi. Dejanje je vseskozi zelo zani- mivo, prepleteno z duhovitimi dialogi in skrajno napeto. V glavnih vlogah na- stopita gđ. Starčeva in g. Skrbinšek; dalje sodelujejo v večjih vlogah gg. Grom, Rakuša, P. Kovič, Rasberger, Ha- rastovič, Tovornik. Poleg omenjenih na- stopi večje število mornarjev. Režira g. F. Kovič. (Glej današnji članek »Dover- Calais«).

Prekinjen tok.

Včeraj so bila gotovo iz dovolj tehtnih razlogov od praznovanja iz- vzeta industrijska podjetja. Maribor- ska industrija pa tega ni bila deležna po precej čudnem naključju. Ob dva- najstih je bil za dve uri prekinjen elek- trični tok in o prekinitvi se je zvedelo komaj — 5 minut poprej. Če se je tok že moral ustaviti, zakaj se ni to po- prej povedalo, da bi se lahko delo dru- gače uravnalo? Ko ima naše gospo- darsko življenje toliko težav, bi vsaj take stvari lahko izostale.

Pustolovščine švejske v svetovni vojni.

Mnogo priznanja je žela v slovenski javnosti Tiskovna zadruga, ki je pred meseci izdala prvo knjigo danes že sve- točno znane knjige »Pustolovščine do- brega vojaka Švejske v svetovni vojni«. Mnogo naših ljudi si je omislilo to nad- vse zanimivo čtivo; vendar so godrnjali češ da je preveč skrajšan slovenski pre- vod. Te dni pa je Tiskovna zadruga iz- dala že drugo knjigo nadaljevanja Švej- kovih pustolovščin in je s tem ustregla ko: nalašč našemu občinstvu, ki želi za božična darila novih knjig. Švejk II. stane v Tiskovni zadrugi na Aleksandrovi cesti 13 — broširan 46, vezan 56 Din. —

Svarilo pred nakupom

»Icarette« fotografičnega aparata za film 6×6, ki mi je izginil z nahrbtnikom vred iz železniškega voza na gl. kol. v Mariboru. Ker je bilo v nahrbtniku mno- go stvari, ki nimajo za najditelja nikake vrednosti, pozivljam istega, naj mi jih vrne. Brunon Rotter, Maribor, Krekova ulica 5. I. nadstr

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Torek, 18. decembra ob 20. uri »Dover- Calais« ab. B. Premijera.

Sreda, 19. decembra ob 20. uri »Dover- Calais« ab. C.

Četrtek, 20. decembra ob 20. uri »Der Doripfarer«. Gostovanje »Tegern- seer«.

Petek, 21. decembra ob 20. uri »Der Geigenmacher von Mitterwald«. Go- stovanje »Tegernseer«.

Sobota, 22. decembra ob 20. uri »Alm- rausch und Edelweiss«. Gostovanje »Tegernseer«.

Mariborsko gledališče pripravlja prvo letošnjo predstavo »Janko in Metka«, dalje Viničenkovo dramo »Zakon«, Ibse- novo »Divjo raco«, Bernsteinovega »Ta- ta«. (Gostovanje ge Podgorske in g. Nu- čiča) ter opereto »Na cesarično povelje«.

Ptujsko gledališče. Druga operetna predstava v sezoni se vrši v nedeljo, 23. t. m. zvečer. Vprizori se izredno zabav- na opereta iz vojaškega življenja »Je- senski manever«, ki je žela pri vseh ma- riborskih predstavah cele salve smeha. Kdor se torej hoče prav temeljito zaba- vati, naj ne zamudi te predstave. Ker je verjetno, da bo veliko povpraševanje po vstopnicah, se priporoča nabava vstop- nice v predprodaji. — Za Štefanovo po- poldne se pripravlja krasna ganljiva igra »Oblaki«.

Celjsko gledališče. Komedija, drama in opereta — dozdej samo uspeša gostova- nja mariborskega gledališča! Vse izgle- da, da se obeča Celjanom po daljšem ča- s uzopet redna in zadovoljiva gledališka sezona. Ker pa je s sporadičnimi gosto- vanji vendarle vezan gotov riziko, ki lahko sredi sezone včasih iz neznatnih razlogov naenkrat zaustavi tako lepo za- četo gledališko življenje, je umestno, da se na nekaj način vežeta i publika i uprava. Uprava, da bo dala gotovo šte- vilo predstav, publika pa, da bo zasigu- rala pri vseh predstavah vsaj neki mini- malni obisk. Vse to se doseže z abon- manom. Zato se razpisuje abonma na 10 predstav (6 dramskih in 4 operetne). Ker znači abonma znaten popust od dnevnih cen, (ki bodo pri nekaterih predstavah z večjim aparatom morda še nekoliko po- višane), je v interesu publike same, da se abonira v čim večjem številu. Cene abonmanu (ki se plačuje vnaprej ali pa v 5 zaporednih mesečnih obrokih, počen- ši od 1. januarja, so sledeče: Lože po 1.300 in 1.000, parterni sedeži po 300, 250, 200 in 100 Din. Prijave sprejema tvrdka Goričar in Leskovšek.

Z nožem v srce.

Stupan Anton, 33letni kmot iz Seviča, občina Zobjak pri Laporju se je podal po opravkih v vas Cigonce pri Slovenski Bistrici. V družbi, kjer je seveda teklo novo vino v potokih, je prišlo do prere- kanja, kakor skoro vedno, kadar stopi alkohol v glavo. Iz besede so prišli fantje do dejanj. Začelo se je prerivanje, med katerim je potegnil eden nož in zabodel mladega kmeta Antona Stupana blizu sr- ca. Telefonsko pozvani rešilni oddelek iz Maribora je težkega ranjenca odpeljal v mariborsko bolnico. —

Koncert.

akademija, teater, cirkus in kabaret bo istočasno na velikem Silvestrovem ve- čeru v »Unionu«, ki bo nudil užitek prve- ga reda. Izbrani izvajalci bodo presene- tilo občinstvo z vrhunskimi nastopi, pev- ska zbor »Drave« in »Jadrana« bosta prispevala k umetniškemu delu večera, najboljša naše operetne moči predvajajo najuspelejše »šlagerje« letošnjih operet, pa tudi originalne kabaretne točke. Pri- pravljajo pa se tudi druge imenitne reči, ki jih zaenkrat ne izdamo. —

Lista izžrebanih števil XVI. kola

je dospela. Igralci, ki so zadeli, naj svoje dobitke še tekom tedna dvignejo. Tudi nove srečke za XVII. kolo so prispele in se dobe pri Antonu Golc-u, Maribor, Aleksandrova cesta 42.

Izumirajoča stara umetnost

TISOČLETNI JAPONSKI TEATER. — VZGOJA IGRALCEV. — KABUKA.

Kitajci in Japonci imajo svojo staro gledališko umetnost. Ta umetnost je preživela težke čase. Nekdaj je bilo s »sve-
tim« carskim ediktom na Japonskem določeno, da smejo »komedijanti« le ob rekah postavljati svoje odre in gledališča. Japonske reke so nevarne in tako je hotela carska modrost nepriljubljene »komedijante« izpostaviti prvi nevarnosti ter oskrbeti, da bi vsaka poplava odnesla najprej največje »pustolovce«. — Končno je pa tudi za japonsko gledališče napočila slavna doba.

Če danes slavni igralci Gandčiro, Kihemon ali Uzaemon nastopajo v Kabuki, velikem gledališču v Tokiu, ki ima prostora za preko 3000 gledalcev, ki navzoča vsa elita in veliki dostojanstveniki so počaščeni, če jih slavni igralec po predstavi sprejme v svoji garderobi.

Na zunaj je gledališče Kabuka danes na točki kulminacije. Gostovanje tega gledališča letos po Rusiji je bilo pravi triumfalni pohod. Japonci se pa dobro zavedajo, da je to — labudja pesem tisočletne umetnosti. Kino in zapadna drama so premočni konkurenti. Novo ima preveliko privlačnost. Tudi stara japonska gledališča uprizarjajo nove igre, a pri tem ni več onega poleta kot pri starih simboliziranih, viteških in bajeslovnih komadih.

Japonski igralci začnajo svojo karijero že v nežni mladosti — s štirimi in petimi leti. Najprej samo sedijo na odru ter opazujejo odrasle. Imajo posebno

obleko — »obleko nevidnih«. Posamezne otroke adoptirajo veliki mojstri. Pri mojstrih je zelo stroga šola. To je vsestranska in temeljita umstvena in telesna vzgoja. S petnajstim letom dobijo gledališki učenci umetniška imena in učitelji jih predstavljajo publiki. Nekateri dečki so izbrani za ženske vloge v klasičnih igrah in priučen jim je bizaren visoki glas. Dvajsetletni japonski igralci imajo za seboj petnajstletno prakso, bogato v pogledu dela ali revno v pogledu časti in uživanja.

Danes se že kaže veliki »ali?« Danes so vsi veliki japonski umetniki starci, naraščaja ni. Gandčiro, največji med njimi je že blizu sedemdesetih let, a še vedno igra ulogo mladih ljubimcev. Mlajši ga v tem ne dosežejo. Najdejo se tudi kritiki njegove igre in sicer jih je vedno več. Pravijo, da je njegova igra preveč stilizirana v slogu Osake, ustanovitelj slavnega gledališča Kabuke. Gandčiro igra na primer mladega človeka, ki zblazni. On tega ne iznese za psihotrično studijo, kakor to delajo zapadni igralci, temveč on poje in pleše neke grandiozne vizije. Če izraziš Japoncu nad tem svoje pohvalno mnenje o silni simboliki se on skeptično smeje, češ, to ni nič proti evropskemu ali amerškemu filmu. To ni prava blaznost.

Japonska dobiva o gledališki umetnosti nove pojme in to pomeni propast tisočletnega japonskega teatra.

Hooverjeva filozofija

Novo izvoljeni ameriški predsednik Hoover ni samo državnik, temveč tudi filozof. Napisal je n. pr. aforizme: Naša civilizacija ni odvisna toliko od naših naporov za časa dela, kakor od izkoriščanja prostega časa. — Ako dejanja niso v skladu z besedami, se rušijo ideali. — Premaganega nasprotnika ne obrecaj. Sodobni znanosti ni težko ugotoviti živčev ne zaloge kolonij, ne najde pa sredstva zoper bedo. — Naivejša moč človeškega rodu so ideali. Vendar ne smemo bodoče generacije odvajati od zdravega egoizma, ki je vir produktivnih sil. Odrči se zdravemu egoizmu, pomeni sigurno smrt. — Vlade, trgovci, učenjaki, izumitelji se neprestano bavijo z vprašanji, kako bi se naj skrajšalo delo; nihče pa se ni vprašal, kako se naj organizirajo ure našega počitka. — Zakonodajca se mora prilagoditi naši finančni organizaciji. Enako važno in potrebno pa je tudi, da se prilagodi našemu socialnemu sistemu, kajti siromak in bogataš imata enako pravico za izkoriščanje vseh možnosti na poti napredka.

Zanimivosti iz Rusije

Sovjet narodnih komisarjev RSFSR je sklenil, da oprosti od vojaškega službovanja vse pripadnike malih narodnosti, živčih v severnih pokrajinah Rusije. V bodoče torej ne bodo več vojaki Samojedi, Lopari, Ostjaki, Giljaki, Eskimi itd. Komite za preiskovanja in proučevanja iznajdb je prejel letos na pregled nič manj kot 13.000 novih iznajdb, to je za 5000 več kot lani.

Sovjeti so priznali doživljensko pokojnino vnuku velikega ruskega pisatelja Dostojevskega.

Ruska znanstvena ekspedicija je zasledila nedavno v bližini mesta Baku ruševine starega gotskega mesta Feodor.

Zveza ateistov v Moskvi je ustanovila svojo dramsko sekcijo, ki jo bo vodil neki Brajlovski. Na sporedu bodo same predstave z izrazito protireligiozno tendenco.

Tajinsvena Sfinga

bo v kratkem spregovorila, kakor javljajo iz Egipta. Znano je, da je bil 17 metrov visoki in 39 metrov široki velikan do svoje polovice zakopan v pesek. Nedavno tega so te velike plasti peska odstranili in pri tem prišli do vhoda v ogromne notranje prostore egiptskega svetišča. Arheologi trdijo, da je Sfinga

samo del velikanskega svetišča Gizeli. Izkopavanje Sfinge se nadaljuje ter se bo najbrž v kratkem odkrila tajna te tisočletne uganke. Dognala se bo njena vloga in značaj tudi v vseh bistvenih podrobnostih.

Ženske vedno enake!

Lahi z veliko marljivostjo izkopavajo razne pokrajine Tripolisa, kjer se pokažejo ostanki, nekdanjih rimskih kolonij. Nedavno so v starem mestu Septis Magna odkrili grobnico neke rimske gledališke igralke. V grobnici so našli razne ženske dragocenosti, kakor steklenice za dišave, pribor za pudranje, potem rumenilo, ročno torbico polno zlatih priprav za česanje in manikiranje; z drugimi besedami, vse ono, kar upotrebljavajo tudi današnje dame. Nič novega torej na tem svetu. Tudi žene so bile pred 2000 leti take, kakoršne so danes.

Vitezi dolge igle

V Parizu so oblasti prišle na sled tajnemu društvu, ki si je nadelo visok naslov »Društvo vitezov dolge igle«, katerega naloga je uničevanje avtomobilskih signalnih tromb. Prepričani so, da bodo Parižanom mnogo koristili, ker povzročajo šoferji peklenski trušč po ulicah. Hrup postaja vedno neznosnejši in v noči ni mogoče niti spati. Vitezi dolge igle pa so pozabili pri tem, da je signaliziranje v varnost Parižanov bolj potrebno kakor pa njih nočni mir. Policija »viteze« povsod preganja, vendar sedeža organizacije in predstavnikov še ni izsledila.

Zavarovanje proti mačeham

Londonske zavarovalnice sprejemajo zavarovanja za vse mogoče zadeve. Kar pa se je v zavarovalniški stroki zgodilo pred dnevi, pa je naravnost fantastično. Pri londonskem Lloydju sta se zavarovali dve sestri za slučaj, da se njen oče — še mlad udovec — zopet poroči. Zavarovali sta se torej proti nevarnosti, ki jo vidita v mačehi. Zavarovalnica presega vsoto, ki bi jo sestri izgubili pri dedščini, ako bi se oče ponovno ženil.

Dosmrtna ječa radi alkohola

V amerškem mestu Lansing je bila obtožena mati desetih otrok radi točenja alkoholnih pijač. Ker je bila radi istega prestopka že tretjič kaznovana, so jo strogi sodniki obsodili na dosmrtno ječo. —

Julij Berstl:

Dover-Calais

(K premijeri.)

Stroji se vzdramijo... Zaropočejo... zadnji signal... valovi okoli ladje se spenijo... ladja se začne premikati... Parna jahta »Ulix« plove... plove na odprto morje... plove kdove kam.

Na krovu se pojavi del posadke: mister Sandercroft, lastnik ladje; dobrodušni kapitan Tuttle, ladijski zdravnik dr. Basquette in mladi poročnik Macleau.

Patrick Sandercroft!

Komaj tridesetletni mladenič, večkratni milijonar, poln perspektiv za bajeslovni razvoj svojega imetka, tak človek lepega dne nenadoma reče: »Stoj«, in obrne hrbet borzi, katero je ovijal okoli svojega prsta kakor je hotel. Tak človek sklene radi nezvestobe svoje žene preživeti vse življenje na svojem »Ulixu«. Ta mož, ki je sedaj že 20 let neprenehoma na morju, sprt z vsemi ljudmi, sprt z napredkom časa, ta mož je — mister Sandercroft.

Enakomerno brnenje strojev oglušiti brlzig siren. Na krovu oživi. Mornarji drve preko krova. Vseprek vpitje: »Ne-ka ženska je v morju, bori se z valovi... spustite rešilni čoln... dvigni...« Sandercroft pljuje v morje, rdeč od jeze kot rak. Mornarji prinesejo zavito v jadro, trepetajoče žensko bitje.

Ženska, na krovu »Ulix«, kjer je neomejeni gospodar mister Sandercroft, zagrizen sovražnik žensk. Lepa mlada Gladys O'Halloran, novinarka in reporterka londonskih in njujorskih časopisov, ki je trenirala za plavalno tekmo: Dover-Calais. Toda vse: plavalna tekma Dover-Calais, napadi slabosti, borba z valovi, onemoglost, vse to ni bilo drugega nego rafiniran trik, da se je pogumna, odločna in iznajdljiva žurnalistka prikradla na krov, da intervjuja m. Sandercrofta. Vname se boj, oster in duhoviti boj med staro in mlado generacijo.

Drugo dejanje. Gladys O'Halloran zmaguje od trenutka do trenutka. Zastareli, okorni nazori se rušijo... stara generacija podlega mlajši... Naprej, naprej! Stroji monotono ropočejo...

Tretje dejanje. ... »Ulix« plove... Kam?... »Kamorkoli«, misli mladi poročnik Macleau, samo da bi našel priliko za pobeg z mlado Gladys.

»Ulix« plove... Kam?...

»Kamorkoli«, misli zaljubljen ljudoželec Sandercroft, ki si je dal iz ljubezni do nove generacije, iz ljubezni do Gladys, obriti brke... »Ulix« plove.

Macleau in Sandercroft si stojita nasproti kot rivala — zmagala je ženska superiornost, Gladys O'Halloran uvidi, da je njena naloga končana.

Stroji ropočejo... »Ulix« plove... oster brlzig sirene. Na krovu se zganejo...

»Miss O'Halloran v morju... plava proti luki...«

Rezko povelje Sandercroftovo:

»Usmerimo proti luki, na Dover! In potem na kopno! Moram na vsak način spoznati te ženske, ki bodo povzročile bodočo revolucijo. Moram pa tudi spoznati današnje moške, ki so dopustili, da se je ta generacija tako razvila! Naprej! Naprej! Na kopno!«

»Dover Calais« ima vse lastnosti dobre, moderne komedije. Originalna koncepcija; dramatični duhoviti dialogi, o- stro orisani značaji uvrščajo to delo med najboljše komedije današnjih dni, kjer je v podobni literaturi težko najti zrno med prosom.

Jutranji pozdrav.

Ona: »Osem je že ura! Ali se sedaj prikolovrati domov?«

On: »Nezaslišano! In ti ob tej uri še ležiš?«

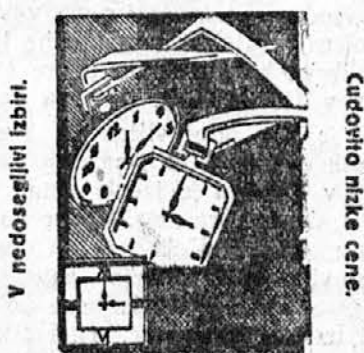
Priča Zaletel.

— Vi torej mislite, da je izvršil obtoženi dejanje v afektu?

— Nedvomno, saj je bil vedno vsem znan kot neverjetno afektirano človeče!

Prispevajte na spomenik Kralju Petru v Mariboru

BOŽIČNA DARILA ure, zlatina in srebrnina

V nedosegljivi izbiri.

Cudovito niske cene.

M. JLGGER-JEV SIN

MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 15.

Tudi na obroke brez povišanja cen!

Sport

Strelci ISSK Maribora.

Jesenska nogomena sezona je zaključena in nastopile so zimske počitnice. »Maribor« je absolviral 14 tekem, v dveh mednarodnih je bil poražen, dve je igral neodločeno, 15 pa jih je odločil v svojo korist. Moštvo je doseglo ugodno razmerje 56:11 za Maribor. Med najnevarnejše strelce v moštvu je spadal Gujo Hreščak, a ga je Bertoncelj prehitel v zadnjih tekmah, v katerih Gujo ni več nastopal za Maribor. Najboljši strelac Maribora je bil v jeseni torej Bertoncelj, ki je zabil 10 golov, sledi mu Gujo z 8 goali, Starec pa s 7. Značilno za moštvo »Maribora« je, da je tudi krilska vrsta udeležena pri doseženi ugodni razliki, kar dokazuje, da je krilska vrsta v resnici na mestu. Četrti strelac Maribora je srednji krilec Pepo Kirbiš, ki je dosegel 5 golov, sledi mu Najžer tudi s 5 streli. Vodeb je dal štiri goale, Unterreiter 4, Priveršek 3, Pavlin 3, Laznička 2, Prevornik 2, Hreščak J. 1, Lalič 1, Zemljčič 1. Bertonceljev rekord ni ravno najboljši, kajti Hreščak bi brez dvoma dosegel boljše razmerje, čeprav se ga v tehničnem oziru Bertoncelju ne more predpostavljati. Bil pa je pri izrabi pozicij sigurnejši in odločnejši. Spomladi bo naše napadalce čakala težavna naloga, toda upamo, da jo bodo dobro rešili, najmanj pa tako, kakor letošnjo jesen, ko so za vsak sprejeti goal dali tri.

Kriza »Rapida«.

Kakor doznavamo, je SK »Rapid« zašel v občutno krizo, katere izid je še popolnoma negotov. Krizo so izzvali aktivni igralci, ki so nadaljnje sodelovanje vezali z različnimi pogoji. Glavni razlog je nezadovoljstvo, ki je po zadnjem porazu izbruhnulo na dan. Nič manj kot 12 igralcev preči z izstopom, kar bi pomenilo za klub katastrofo. Upati je, da bo uvidevnost voditeljev preprečila cepljenje in obvarovala organizacijo eventualnih neprijetnosti.

Smučarski tečaji na Pohorju.

Zimski sporti so zavzeli v zadnjih letih velik obseg, zlasti pa se obeta nagel razvoj smučarstvu, ki se je izredno hitro udomačilo. Letos je JZSS razvil intenzivno propagando in razpisal vrsto tekmovanja in tečajev. Razen tečajev v Kranjski gori in v Mojstrani bo savez priredil tudi dva tečaja na Pohorju: od 23. decembra do 2. januarja za začetnike pri Mariborski koči in za smučarje, ki se žele izpopolniti na Klopnem vrhu. Istosčasno prireja tudi zimskosportni odsek SPD dva tečaja: prvega pri Mariborski koči in drugega na Klopnem vrhu, ki pričneta in končata kakor savezni. Zanimanje za zimske sporte v Mariboru in okolici je res veliko, porast števila smučarjev pa je tolik, da so zimskosportne organizacije pripravile kar štiri tečaje. — Trenutno snežne prilike na Pohorju niso najidealnejše, vendar je upati, da bo do Božiča sneg ponovno zapadel in omogočil nemoteno izvedbo napovedanih tečajev in prireditev.

Teple Thurston:

Sovražnikova žena

DRUGI DEL.

Par dni po njegovi vrnitvi na Irsko je obiskovala razne družbe po stari navadi in povsod je našla razširjene govorice o svojem prijateljstvu s slavnim irskim republikanskim voditeljem. Vse je bilo kakor v pričakovanju drugega dejanja.

Vse je bilo pripravljeno in urejeno. Nobenih ovir ni bilo. Angleška deželna oblast v Dublinu je izdala potne liste brez vsakega vprašanja. Kakor po volji višjih moči je pričela igra.

Čudovito lahko je bilo najeti hišo Ardogino. Jana je dobila prve pojme o moči irske organizacije. Tudi Stephen je brez vprašanja na vse pristal. Tudi sam si je želel, priti na Irsko kot nepristranski opazovalec. Čudila se je njegovi pripravljenosti. Ali se res ne briga za njene londonske sestanke z Maddenom? Ali ne misli, da se bo na Irskem tudi z njim sestajala?

Opaziti ni mogla, da misli na kaj takega.

Edino, ker je rekel, je bilo: »Oba sva potrebna spremembe. London Te duši.«

In potem jo je prijel za roko, kakor da bi jo hotel voditi skozi temno sobo ter vprašal:

»Ali si tudi pripravljena na riziko?«

»Kakšen riziko?«

»No«, je dejal ter se ljubeznjivo smehljaj, tam bodeva tujca. Ne glede na to, kako mislim o irskih problemih, sem vendar izgubil stike z irskim pokretom. Za take ljudi pa tam ne tratijo dosti časa. Tam na Irskem je sedaj važen mož s puško v roki, ne pa tak, ki piše knjige.«

Pozorno ga je pogledala. Zakaj govori s tolikim povdarkom o puškah? Ali ve nekaj?

Tudi njegovih odnošajev do irske organizacije ni poznala. »Nisem mož dejanja«, ji je bil rekel, »zadovoljujem se z opazovanjem?« — Ali bi tudi gledal, kako se zapleta v zarotništvo z nedoglednimi posledicami? Casementa so v Londonu ustrelili prekosodno. Kaj bi se z njo zgodilo? Jana Carroll — mračnega jutra na dvorišču kake vojašnice

pred puškinih cevmi — ta predstava se ji je zdela smešna. Kdo bo podpisal smrtno obsodbo — ali kralj ali minister? Kako neprijetno bi bilo to temu dvorjani iz osemnajstega stoletja! Neverjetno, smešno — ali vendar tudi možno.

Kako bi bilo mogoče, Stephena pripraviti na nekaj takega? Zastor se bo dvignil nad drugim dejanjem in ni samo eden, temveč tisoč vzrokov, da je bolje, če Stephena ni med kulisami.

Par zadnjih milj je še ostalo do Ardogine. Dež je prenehal, siva megla je pa ostala. Na Janino prošnjo je Stephen odprl okno. Oster slan zrak od morja je zadel njen obraz. Z jezikom je lahko občutila sol.

Obrnila se je k njemu.

»Ali sva blazna, Dicky?«, je vprašala.

Kakor vedno ob kakom nenavadnem vprašanju se je Stephen zaglobil v svoji znanstveno-filozofični pedanteriji. Rekel je:

»Če sledimo svojim nagibom, je vedno več ali manj možno, da označimo svoja dela z blaznostjo.«

Skozi železen plot sta se pripeljala na posestvo. Posestvo je bilo večje, kot da bi se dalo sklepati po skromni ograji. Okrog posestva so bile njive, tik pred hišo pa skupina hrastov. Hiša je imela široko verando. Jana je pri hišnih vratih pozvonila, šofer je pa dejal:

»Mogoče bodo slišali ropot, boljše je pa, če odprete vrata, ker zvonca že davno ni več.«

Nasmehnila se je Stephenu ter sledila nasvetu. Vrata niso bila zaklenjena. Jana je prestopila prag in Stephen ji je sledil.

V veži je stala vrsta zaprašenih palm in vrata na verando so bila odprta.

Stephen je pričakoval vsaki hip, da bo vzkliknila: »Nemogoče!«

Ničesar ni rekla. Molče je šla skozi vežo in po slabo razsvetljenih stopnicah na verando. Naglo je odprla okno ter dolgo zrla preko polja proti morju, ki je bilo skrito za meglo.

Ko je prinesel vozni prtljago ter jo razložil po tleh po obrabljeni preprogi, se je obrnila od okna ter dejala Stephenu:

»Jutri ne bo več tega neprijetnega duha.«

S tem je Stephen vedel, da ne bo pripoznala nobenih nedostatkov.

»Dicky, ali bi se hotel pobrigati za prtljago? Jaz se bom pa med tem razgledala za oskrbnikom in njegovo ženo?«

Ravno ko se je obrnila k vratom, so se ta odprla in starejši mož se je pojavil na pragu, za njim pa ženska ne dosti mlajša.

Sledilo je ostro medsebojno motrenje. Celo Stephen je radovedno opazoval dvojico. Seveda, to je bil oskrbnik Sean Troy. Jana je vedela to takoj. Njegove oči, kakor globoko vdrti mali črni stekleni biseri, so pustile Stephena ter se zapičile v njen obraz. Ženine oči so sledile.

Jana je iz nekega neznanega in nerazloženega vzroka pričakovala topel in prirčen prejem. Vedela je, da je stari Troy navdušen republikanec. Mogoče je bil celo poučen o pravem namenu njenega prihoda. Madden, ki je toliko uredil in pripravil, je gotovo tudi skrbel, da bi bila z gotovo prijaznostjo sprejeta. Od prijaznosti pa ni bilo videti ničesar.

Občutila je na sebi oskrbnikove oči. Bile so kakor oči ženske, ki z vso jezo krpa obleko, katero bo morala proti svoji volji nositi.

Niso dolgo tako stali v mračni veži, bilo je pa dovolj dolgo, da je Jani zadoščevalo za občutek, da ni dobrodošla.

Potem je dejal stari mož:

»Vi ste gospod in gospa Carrell, mislim.«

Nasmehnila se je z vso svojo ljubeznjivosti, kakor da bi hotela razsvetliti mračno vežo.

»Ali bi nam lahko oskrbeli malo čaja, predno si ogledamo hišo? Moja sobarica pride vsaki čas, vozi se s prtljago.«

Troy se je obrnil k svoji ženi.

»Čaj!« je rekel.

Jana je občutila to kakor sodbo, proti kateri ni priziva.

II.

Drugi dan — bila je nedelja — je nehala deževati. Nebo nad morjem je bilo brez oblakov. Ko je Jana pogledala skozi okno, bilo je že blizu devete ure, je sonce izbrisalo že vse sledove deževja. Na morju ni bilo videti nobene ladje.

Louisa je prinesla čaj in pristno angleški se je izražala o zakonski dvojici Troy.

»Umazano je tam doli«, je dejala. »To je dobro, milostljiva gospa, da ti ljudje ne spijo v tem delu hiše.«

Jana je pila čaj ter zrla preko solčne ravnine.

Louisa je nadaljevala:

»In robata sta tudi, milostljiva gospa! Človek bi si mislil, da bi morala biti vesela, ko imata v tej hiši zopet prebivalce in plačilo — a slišala sem sama, kako je stari Troy rekel — — —«

»Louisa, ne želim, da bi mi sporočali, kar slučajno tu slišite«, jo je prekinila Jana. Ko je bilo izgovorjeno, je pa pomislila, da bi znalo biti to ali ono tudi važno.

Zamislila se je. Zakaj so ljudje nezaupljivi? Saj jim je gotovo znano, da je Stephen irskega rodu. Zdelo si ji je, da so z njim bolj domači. Seveda ona, Jana, je pa od »Anglosasov«, katere Irci so vražijo. Mogoče je to vzrok nezaupanja. Če Madden obema že ni mogel povedati, kako vlogo da igra, potem je gotovo vsaj to povedal, da je Irski naklonjena. V teh mislih je prišla k Stephenu, ki se je ravno oblačil.

»Dicky«, je vprašala, »kaj je pravzaprav s Troy-evimi?«

»No, kaj naj bi bilo?«

»Zdi se mi, da nam hočeta pokazati, da nisva dobrodošla.«

»Neumnost!« je odvrnil. »Tuja sva še in to je vse.«

»Mislija sem, da se ravno Irci odlikujejo s svojo gostoljubnostjo.«

Od ogledala se je obrnil k njej in zagledal se je v njo.

Pozabil je na to, kar ji je mislil povedati o Ircih.

Prej, ko je slučajno pogledal skozi okno, je opazil med njivami nekega moža s širokokrajnim klobukom. Spomnil se je na svojo mladost. Ko je pogledal Jano, je pa iz te misli naenkrat vzklikla druga: Kako bi Jano gledal mlad Irec — kakor recimo — John Madden. Malo je moral premisliti, predno se je spomnil, o čem sta govorila.

»Kaj praviš? Irci da niso gostoljubni?«

Vse je opazila. Opazila je, kako se je naglo spremenil in mislila si je, da bi bil izraz njegovega obraza ravno tak v trenutku, ko bi se mu izpovedala. Vest ji pa ni bila obtežena. Videla je rano in hotela jo je zaceliti. Položila mu je roko na ramo ter dejala:

»Do mene gotovo niso gostoljubni! Ne marajo me, Dicky.«

Smejal se je.

»Kaj veš Ti o Ircih! Politiki si lahko domišljujejo, da se da v štirindvajsetih urah spoznati irsko dušo, ali pri človeku, ki je obdarjen z razumom in občutkom, je to veliko premalo.«

(Dolge prihodnje.)

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju in se pojavljajo na straneh 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

Mali oglasi

Zahteva, doplačanje in oglaševanje ali redno plačilo: vsaka beseda 50 p., najmanjši znesek Din 10.—

Najlepše Božično darilo

je: obleka, perilo itd., katero dobite najceneje pri tržnici J. Trpin, Maribor. Glavni trg 17. XX

Popravilo snežnih čevljev in galoš

z najnovejšimi »Rudol« preparati po nizki ceni sprejema Rudolf Monjac, Jurčičeva 9. 2367

Za sedlarsko in torbarsko obrt

se sprejme učenec. Slomškov trg št. 6. 2413

Mehanična delavnica

za popravila gramofonov, šivalnih in pisalnih strojev, otroških vozičkov in koles. Lastni oddelki za emajliranje, poniklovanje. Priporoča se Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 14, nasproti Narodnega doma. 2371

Električne inštalacije

popravlja, svetilke, likalnice, motorje, aparate, elektro blago po konkurenčni ceni pri Iliči & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16. XX

Mali štedilnik

v dobrem stanju, ceneno na prodaj. Vprašati Popp, Koroška cesta 31.

Samo Din 26—28 plačate

za podplatanje ženskih čevljev in Din 2—38 za podplatanje moških čevljev. Tudi vse čevlje z gumijastimi podplatmi in snežne čevlje sprejema v popravilo po najnižjih cenah »Brzopodplata«, Tattenbachova ulica 14. 2232

Sobo- in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Za dom, šolo in pisarno

knjige, moderna literatura, modni listi, vse šolske in pisarniške potrebščine dobite najcenejše pri

Tiskovni zadrugi, Aleksandr. 13

Modna trgovina IHL & KUCHAR, Maribor

Od 3. decembra t. l. naprej naprej, se prodaja vsake vste modno in manufakturno blago ter pletenine po znatno znižanih božičnih cenah. 2284

IHL & KUCHAR, modna manufakturna trgovina Maribor
Aleksandrova cesta 9. Prešernova ulica 2.

Vozni red veljaven od oktobra

Prihod in odhod osebnih vlakov v postaji Maribor gl. kol.

Prihod vlakov v Maribor gl. k.			Odhod vlakov iz Maribora gl. k.		
Vrsta vlaka	Prihaja iz	ob uri	Vrsta vlaka	Odhaja v	ob uri
brzi	Dunaja	1:15	brzi	Trst	1:45
"	Trsta	2:55	"	Zagreb (Sušak, Split)	2:50
"	Zagreb (Sušak, Split)	3:10	"	Dunaj	4:—
potniški	Ljubljane (Postojna, Zagreb)	4:01	potniški	Zagreb (Ljubljano)	5:20
"	Čakovca, (Murska Sobota)	6:28	"	Kotoriba (Mur. Sobota)	5:35
"	Poljčan	7:31	"	Celovec	5:40
"	Prevalja (Slovenjgradec)	7:38	"	Dunaj	6:—
mešani	St. Ilja	7:42	mešani	St. Ilj	6:40
potniški	Dunaja	8:14	potniški	Vel. Kanjže (Mur. Sobota)	8:24
"	Velike Kanjže (Mur. Sob.)	9:10	"	Dunaj	8:35
"	Ljubljane (Zagreb)	9:37	"	Postojna (Zagreb)	9:20
"	Trsta (Zagreb)	11:52	"	Falo	10:—
"	Falo	11:58	"	Ormož	10:40
"	Semmering	12:3—	"	Dunaj	13:10
"	Celovec	12:53	"	Celovec	13:20
brzi	Praga (Dunaj)	13:53	"	Rakek	13:25
potniški	Ormož (Mur. Sobota)	14:40	mešani	St. Ilj	13:30
brzi	Beograda (Split)	14:51	"	Trst	14:25
"	Trsta (Reka)	15:02	"	Beograd (Split)	14:25
"	St. Ilja	15:11	"	Dunaj (Praga)	15:37
mešani	Trsta (Zagreb)	16:34	potniški	Vel. Kanjže (Mur. Sobota)	16:18
potniški	Dunaja	18:20	"	Falo	17:10
"	Vel. Kanjže (Mur. Sobota)	18:21	"	Ljubljane (Zagreb)	17:20
"	Falo	18:41	"	Celovec (Slovenjgradec)	18:34
mešani	St. Ilja	20:31	mešani	St. Ilj	18:45
potniški	Belaka	21:—	"	Pragersta	19:20
"	Brucsa ob Muri	21:34	potniški	Dunaj	2:—
"	Kotoriba (Mur. Sobota)	21:47	"	Čakovca	2:06
"	Zagreb (Ljubljane)	22:—	"	Trst	23:25